

ПРЕС КЛИПИНГ

23-24. мај 2020.

- И трговци и радници траже нерадну недељу (стр.2)**
Заражена 21 особа у смедеревском „Кајзену” (стр.3)
Министарство објавило: Списак послодаваца који су кршили закон и током ванредног стања (стр.4)
"Да држава није ПОМОГЛА, тешко бисмо САЧУВАЛИ раднике и посао": Привредници о економском пакету Владе Србије (стр.4)
Казне од 20.000 до пола милиона динара: Ускоро уредба о ОБАВЕЗНОМ НОШЕЊУ МАСКИ на радном месту (стр.6)
Синдикалци: Неки радници морају да врате минималац, страх од отказа од новембра (стр.7)
Поповић: После 21. јуна немамо чему да се надамо (стр.8)
Ђорђевић: У Србији током кризе 16.000 грађана остало без посла (стр.9)
Рад ван просторија послодавца – отворена питања (стр.10)
Кад херојима касне плате (стр.11)
Колико је људи остало без посла током епидемије - зависи ко и како рачуна (стр.12)
Расправа о случају радника "Јуре", Ђорђевић најавио инспекцију "да нико не зна" (стр.13)
Контакт центар инспекција - место за онлајн или телефонску пријаву неправилности (стр.14)

И трговци и радници траже нерадну недељу

Извор: [Б92](#)

О забрани рада недељом у Србији се без успеха месецима расправљало. Међутим, ванредно стање поново је то питање ставило на дневни ред српских послодаваца

За одређени број послодаваца, полицијски час и забрана кретања викендом били су сасвим довољан показатељ тога да грађани могу да се снабдеју чак и ако продавнице не раде више дана. Иницијативе за забрану рада недељом изгледа да за сада наилазе само на позитивне реакције послодаваца и радника.

Председник Самосталног синдиката трговине Радослав Топаловић рекао је да поздравља иницијативе за увођење нерадне недеље, поготову ако долазе од послодавца. Он сматра да мора да се промени Закон о раду и Закон о трговини и радно време радника у трговини.

"Према садашњем закону, све трговине могу да раде 00-24 365 дана у години", рекао је.

Коментаришући наводе да ће нерадна недеља у трговинама довести до више отказа и мањег промета он је рекао да то "није тачно".

"Није тачно јер ће људи да се снабдевају суботом, за потребе недељом. Сада (за време ванредног стања) су радиле по три дана па су људи се снабдели. Не стоји да би се смањио промет, а ни број запослених. Ми смо тог става да у трговини треба забранити рад недељом и државним празницима", рекао је он.

Навео је да природа делатности у неким областима захтева рад недељом као што су војска полиција, ватрогасци, а у трговини имамо примере у Европи да трговине не раде недељом.

"И велики број запослених је у трговини и велики број жена, то је велики проблем за запослене у трговини", навео је Топаловић. Он је навео да они већ три године покрећу иницијативу и да се обратили свим надлежним органима и упорно са њима преговарају. Међутим како је додао, сада у предизборној кампањи за то није време те ће да застану са тим док се не формира нова влада јер не знају ко је саговорник на ту тему. Додао је да ће након тога упутити нови захтев.

Директорка маркетинга у Универ експорту Оливера Ђирковић рекла је да та компанија подржава иницијативу о забрани рада недељом. "Коронавирус и ванредно стање су доказали је да је изводљиво да се не ради недељом. По мени је то велика предност и за раднике и за послодавце са задовољнијим радницима. Ми смо увек били компанија која би подржала ту иницијативу", рекла је Ђирковићева.

Поручила је да идеју о нерадној недељи подржавају пре свега у смислу задовољства радника, који би на тај начин добили тај један сигуран слободан дан.

У једном трговинском ланцу незванично за Б92.нет кажу да ће поштовати и подржати све одлуке државних и локалних органа, као и да ће, шта год да буде, "њихови запослени и даље радити пет дана у недељи, односно имати гарантована два слободна дана".

Нове иницијативе: Ко све тражи нерадну недељу?

Протекле недеље, велики број привредника из Бајине Баште који се баве трговином и мешовитом робом покренули су иницијативу да се у Бајиној Башти усвоји правна регулатива која недељу предвиђа као нерадни дан у сектору трговине мешовитом и прехрамбеном робом. У детаљном образложењу наведени су сви разлози који иду у прилог усвајању овакве одлуке, а

наводи се да је током ванредног стања дошло се до закључка да је апсолутно могуће задовољити све потребе грађана у условима редукованог радног времена и да су дискретни хероји у тешким временима били радници продавци и запослени у малопродајним објектима.

Власник млекаре и један од покретача иницијативе Радомир Спасојевић рекао је за Прву телевизију да на локалу имају 100 одсто сагласност, али да им недостаје сагласност "неких истурених одељења, неких великих ланаца који су присутни у Бајиној Башти". Спасојевић додаје да ће они као послодавци свакако имати неки привидно мањи финансијски промет, али да се они одричу тога. Такође, иницијативу за забрану рада недељом и за време државних празника доставио је и Зрењанински пословни круг - ЗРЕПОК.

Иницијатива је достављена председници Владе Републике Србије Ани Брнабић, министру за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зорану Ђорђевићу, министру трговине, туризма и телекомуникација Расиму Љајићу и председници Народне скупштине Републике Србије Маји Гојковић.

"Чланови Зрењанинског пословног круга – ЗРЕПОК једногласно су донели одлуку да покрену Иницијативу за забрану рада недељом и за време државних празника у трговинској делатности (продавнице мешовите робе, тржни центри)".

А шта кажу надлежни?

Из Министарства за рад кажу да се таква пракса показала као лоша у неким земљама.

"Сви послодавци могу свој рад да организују како желе како да не раде одређеним данима, то је остављено послодавцима да одлуче, свакако закон дозвољава то и ствара обавезу да мора да обетзбеди слободне дане запосленима. Ми позивамо послодавце да сами одлуче, а ми ту одлуку на глобалном нивоу нећемо донети, бар не у овом тренутку", наводи министар за рад Зоран Ђорђевић.

Унија послодаваца у Црној Гори поново је тражила укидање нерадне недеље овог пута због последица које је коронавирус оставио на трговце. Одлуком црногорске владе продавнице у тој држави од октобра 2019. године више не раде недељом.

Трговина на велико и трговина на мало, како је прописано новим законом, не може да се обавља недељом и у дане државних и других празника. Министарка економије Драгица Секулић рекла је за РТЦГ да њено министарство континуирано прати ефекте увођења нерадне недеље, како на запослене, тако и на трговце, укључујући последице, које је корона вирус изазвао на пословање трговаца. Она је поручила да уколико се укидање нерадне недеље покаже оправданим, приступиће се изменама закона. Додала је да прате ситуацију, али да не желе да делују исхитрено.

ПОЛИТИКА ONLINE

Заражена 21 особа у смедеревском „Кајзену”

Извор: Б92/Танјуг

У Смедереву је забележено још 14 случајева коронавируса, а како преносе медији, заражена су још два радника фабрике „Кајзен”.

У тој фабрици сада је 21 заражени и то је жариште вируса у том граду.

Смедерево укупно бележи 131 случај од почетка епидемије, преноси Б92.

Како је данас забележено дупло више случајева у Смедереву него у Београду, овај град постаје ново жариште коронавируса у Србији, преноси Танјуг.

Радници ове фабрике су већ неколико дана на колективном годишњем одмору, раније је потврдила директорка ове установе др Ана Јовановић.

Први случајеви коронавируса у „Кајзену” забележени су 17. маја.

Осим у Смедереву, више случајева него у Београду откривено је и у Лесковцу.

Министарство објавило: Списак послодаваца који су кршили закон и током ванредног стања

Извор: Танјуг

Током ванредног стања Инспекција рада обавила је више од 1.500 надзора, а у том периоду најчешће жалбе радника односиле су се на отказе, рад на црно и поступање према трудницама и породиљама

На сајту ресорног министарства објављена је листа послодаваца код којих су током контрола затечени радници који су радили „на црно“ (од 3. јануара прошле године до 20. маја ове године), а директор Инспектората за рад Стеван Ђуровић за Тањуг прецизира да је у току ванредног стања поднето 80 захтева за прекршајни поступак против 78 послодаваца због непоштовања законске регулативе.

Поднета је и једна кривична пријава због непоштовање мера безбедности на раду.

Од 78 њих, 66 прекршајних пријава поднето је због кршења Закона о раду, односно рада на црно, недостављање обрачуна зарада, прековременог рада који није исплаћен, а 14 због непоштовања мера безбедности на раду, наводи Ђуровић.

Инспекција је током ванредног стања примила укупно 4.650 позива, путем контакт телефона или писмено, а обављено је 1.572 надзора, од чега је 644 захтева било од запослених.

Њих 126 се жалило да је добило отказ, а 26 трудница и породиља се жалило да према њима није поступано онако како је закон предвидео, односно нису им исплаћене накнаде.

Око 79 примедби било је на „рад на црно“.

У време ванредног стања ипак је већи број послодаваца поштовао мере, што је добро, примећује Ђуровић.

Говорећи о ситуацији у „Јури“ он је казао да је инспекција више пута одлазила на терен и да нису уочене неправилности осим у једном моменту када се радило у три смене због већег броја радника и држања одговарајуће безбедности, али да су тада инспектори сугерисали да се о томе поведе рачуна.

Рекао је да је последњих година било више инспекцијских надзора него раније и да је приметно да све више послодаваца ради у складу са законом.

"Да држава није ПОМОГЛА, тешко бисмо САЧУВАЛИ раднике и посао": Привредници о економском пакету Владе Србије

Аутор: Е. Б. ТАЛИЈАН

Шта кажу привредници о економском пакету Владе Србије од три минимална лична дохотка и одлагању плаћања доприноса БЕЗ помоћи државе не би нам било спаса, кажу за "Новости" привредници, корисници Владиног пакета економских мера који предвиђа исплату три минималца за запослене и одлагање плаћања пореза и доприноса на плате до почетка наредне године. Они се надају и брзом повратку у нормалне токове пословања. Њихови радници су међу више од милион који ће сачувати своје послове захваљујући тој подршци.

Стоја Меселција, власница и директорка предузећа "Стотекс" за текстилне производе из Старих Бановаца, истиче за наш лист да је ситуација била трауматична и да је подршка стигла у правом тренутку.

- Не знам шта бисмо радили да није било помоћи државе, баш нам много значи - каже Меселција. - Током ванредног стања, завршили смо уговорене послове за компаније на домаћем тржишту, али су оне престале да раде и нису могле ни да приме робу, нити да нам плате, заиста је било трауматично. Извоз у Црну Гору комплетно стоји, тек сада возимо поруџбину. Једино су купци из иностранства све време примали своје налоге.

Имали су проблема, како наводи, и са добављачима и сналазили су се на све начине да дођу до потрошног материјала, као што су рајсфершлуси, конач, етикете. "Стотекс" постоји већ две деценије и има 43 запослених.

- Никога нисмо отпуштали, имамо женску радну снагу и не би било фер да то урадимо - наглашава Меселција. - Надамо се да ће се ситуација ускоро нормализовати.

И за Драгана Пантелића, власника компаније "ПДМ агро фронт" из Гроцке, која се бави откупом и паковањем домаћег свежег воћа и поврћа, помоћ је драгоцене.

- То је огромна помоћ државе и много нам значи да бисмо задржали запослене - каже Пантелић.

- У сталном радном односу имамо 152 радника, а наш ниво нето личног дохотка на месечном нивоу је око седам милиона динара. Сада смо од државе добили више од четири милиона динара, што је око 35.000 евра, а укупна помоћ ће износити око 100.000 евра.

Он објашњава да им је у априлу промет пао за 70 одсто и да је у таквој ситуацији немогуће обезбедити зараде радницима и све остало што је потребно. Њихова компанија је углавном извозно оријентисана, а због последица пандемије вируса, транспорт је био отежан. Значајна мера је, како истиче, и одлагање плаћања доприноса на плате, као и пореза на добит предузећа, за који његова компанија месечно издваја милион и по динара.

Фирма "Медифарм пласт" из Панчева се већ 22 године бави производњом медицинско-фармацеутске амбалаже и снабдева апотеке на домаћем и регионалном тржишту. Како истичу, помоћ у виду минималаца за запослене им је обезбедила опстанак и сачувала радна места, а прави спас су кредити у оквиру гарантне шеме које обезбеђује држава, за које планирају да конкуришу.

- Веома смо задовољни подршком државе. Како је речено, тако је и уплаћено - каже Радослав Грба, власник предузећа. - Ови минималци су нам помогли да се одржимо и спасемо радна места. Узећемо и кредит преко гарантне шеме који је прави спас. Планирамо да купимо машине из Кине за производњу медицинско-фармацеутских боца, као и нове алате за чепове и да тако обезбедимо развој пословања.

Он додаје да њихова бранша није била угрожена као друге и да су имали већу потражњу током кризе, па су чак успели да запосле још троје људи.

Миша Чугуровић, генерални директор београдске штампарије "Чугура принт", која ради готово три деценије, истиче да је државна подршка за запослене веома значајна. Током ове кризе за домаће тржиште нису радили јер је све стало, али су послове са дугогодишњим иностраним партнерима наставили.

ПОКЛАЊАЛИ ВИЗИРЕ

- Сигурно да помоћ значи - оцењује Миша Чугуровић, први човек "Чугура принта". - Ми смо током ванредног стања, уз све заштитне мере, радили за стране компаније. Такође смо преоријентисали производњу и бесплатно смо урадили 13.750 пластичних визира за здравствене раднике, за које су донатори платили материјал. Они су испоручени у 40 установа и веома смо задовољни што смо успели да завршимо тај хуманитарни посао.

Казне од 20.000 до пола милиона динара: Ускоро уредба о ОБАВЕЗНОМ НОШЕЊУ МАСКИ на радном месту

Извор:Новости Онлине

За све послодавце и запослене биће обавезно да на улазу у радни простор изврше дезинфекцију, и да, уколико је могуће, послодавац организује послове тако што ће увести другу и трећу смену. КОРОНА ВИРУС је ослабио, али је и даље једна од његових најозбиљнијих карактеристика брзо ширење и преношење, а на то упозорава и ситуација у Врању.

Мартина Фуртула, в. д. директорке Управе за безбедност и здравље на раду Министарства за рад и запошљавање каже за РТС да је Министарство припремило предлог уредбе која се односи на спречавање ризика изложености запослених корона вирусом.

Мартина Фуртула је гостујући у Дневнику РТС-а рекла како у Министарству верују да ће на наредној седници Владе та уредба и бити усвојена, јер смо до сада имали уредбе које су се односиле само на одређене делатности трговина, угоститељских објеката и градилишта.

- Овом уредбом то проширујемо и на све остале послодавце и на све друге делатности - казала је Фуртула.

Према њеним речима, за све послодавце и запослене биће обавезно да на улазу у радни простор изврше дезинфекцију, да уколико је могуће послодавац организује послове тако што ће увести другу и трећу смену, да у затвореном простору ако је немогуће обезбедити удаљеност између запослених обавезно користе заштитне маске.

- Епидемија је још увек ту. Ово што Влада ублажава мере не значи да требамо да се опустимо, све до оног тренутка док се епидемија не одјави - истакла је Фуртула.

Наводи да клима уређаји у одређеним индустријама морају да раде.

- У одређеним технолошким процесима то је неизводљиво. Саветујемо послодавцима да у таквим случајевима организују другачије рад тако да на таквим местима буде мали број запослених -истакла је Фуртула.

Истиче да су уредбом прописане казне.

- За послодавце је то од 50.000 до 500.000 динара, а за запослене 20.000 динара. До сада нисмо имали казне за послодавце, али је покренуто осам прекршајних и једна кривична пријава током ванредног стања. Након усвајања уредбе и инспекција ће наставити да контролише примену мера безбедности и здравља на раду још јаче него што је то био случај до сада - закључила је Фуртула.

Синдикалци: Неки радници морају да врате минималац, страх од отказа од новембра

Пише: ФоНет

Ситуација у српској привреди сада делује доста добро, јер делују мере Владе, али постоји бојазан да на јесен, у новембру, када престане дејство актуелних мера, буде већих отпуштања радника, изјавио је председник Уједињеног гранског синдиката „Независност“ Зоран Стојиљковић, после седнице Социјално-економског савета.

Према његовим речима, отпуштања би могло бити посебно у оним секторима који су највише погођени актуелном кризом. Стојиљковић је истакао да је, поред званичног регистрованог броја нових незапослених, један значајан број људи остао без прихода, а који није био официјелно запослен.

Стојиљковић је такође истакао да треба имати у виду да ће 100 или 150 хиљада људи који су се током пандемије вратили у Србију, у њој остати неко дуже време.

Он је додао да не верује да ће пад привредне активности у Србији бити мањи од 3 одсто у овој години, али је и то боље у односу на друге развијене земље.

Потпредседник Самосталног синдиката Србије Душко Вуковић упозорио је на чињеницу да поједини послодавци злоупотребљавају државну помоћ за исплату минималних зарада и траже од својих радника да им рефундирају тај новац добијен од државе.

Министар за рад, запошљавање и социјалну политику Зоран Ђорђевић одбацио је тврдње да је од почетка кризе због пандемије корона вируса у Србији без посла остало 100 хиљада људи и изнео податак да је, према евиденцији фонда ПИО, од почетка кризе до средине маја смањен број запослених на евиденцији за око 15,5 хиљада.

Подаци Националне службе за запошљавање показују да је тај број и мањи – око 11,5 хиљада. Он је додао да у овај број нису урачунати они који су радили „на црно“, а који су током кризе остали без посла.

Ресорни министар је такође одбацио тврдње су поједини страни инвеститори били у повлашћеном положају по питању испуњавања здравствених услова за рад, при чему је посебно апострофиран случај фабрике „Јура“.

Истакао је да су надлежне инспекције спроводиле контроле увек када су добијале пријаве и да у тим контролама нису утврђене неправилности због којих је тим страним компанијама требало забранити рад.

Ђорђевић је поновио да када је у питању здравље радника, ниједан страни инвеститор није био у повлашћеној позицији, па ни Јура. Он је подсетио и да је до сада у епидемији умрло 73 штићеника из геронтолошких центара у Србији и да је то мањи број у односу на друге земље. Признао је да било и грешака, које је изазвао људски фактор и додао да су у тим случајевима надлежни органи покренули поступак против одговорних лица.

Ђорђевић је нагласио да Влада Србије размишља о додатним мерама за помоћ привреди, како би се у овој години остварио што бољи економски резултат.

Он је нагласио да се Влада Србије трудила да минимизира штету од актуелне кризе и да ће урадити све да Србија годину заврши са „позитивном нулом“.

Председник Уније послодаваца Србије (УПС) Милош Ненезић истакао је да је прилично задовољан како српска привреда излази из кризе, послодавци су успели да сачувају свој посао, а радници своја радна места. Он је упозорио на талас кризе који ће се из света прелити на Србију. Ненезић је замерио Влади што 100 евра није подељено у ваучерима за куповину домаће робе и што велика предузећа нису довољно подржана мерама Владе. Он је предложио и да наплата ПДВ убудуће иде по реализацији, а не по фактурисању.

Поповић: После 21. јуна немамо чему да се надамо

Пише: З. Радовановић

Чекаћемо до краја месеца, да нам из кабинета председника Србије Александра Вучића, како нам је још 12. Маја обећано, стигне званичан одговор о начину на који ће бившим радницима Заставе камиона да буду исплаћене заостале зараде, рекао је данас нашем листу председник организационог одбора протеста некадашњих Заставиних „камионџија“ Милојко Поповић. Уколико обећани одговор до тада не стигне до краја маја, 1. јуна крећемо у протесте пуном паром и у Крагујевцу и у Београду, јер нам је потпуно јасно да после 21. јуна, односно после парламентарних и локалних избора, нећемо имати чему да се надамо, објаснио је Милојковић. Појашњава да је са још двојицом побуњених камионџија хтео недавно, због готово двогодишњег нерешавања захтева радника Камиона, да се придружи у штрајку глађу лидеру Двери Бошку Обрадовићу и шефу посланичког клуба Српске напредне странке Александру Мартиновићу, али да им скупштинско обезбеђење није дозволило да гладују испред Народне скупштине. Успели су, међутим, каже наш саговорник, да се изборе да их приме у Вучићевом кабинету, где су предали комплетну документацију о неисплаћеним зарадама некадашњим радницима крагујевачке фабрике камиона, као и Протокол из 2008. године, који је уочи доласка Фијата у Крагујевац, Влада Србије потписала са свим репрезентативним синдикатима Групе Застава возила.

Тим документом који је допуњаван у неколико наврата, и који је 2013. верификовао и тадашњи први потпредседник Владе Србије Александар Вучић, предвиђено је, поред осталог, да је држава обавезна да збрине све раднике фабрика Групе Застава возила (тима и Камиона) до коначног решења њиховог статуса.

У Застава камионима стечајни поступак покренут је у септембру 2018. чиме су, тврде некадашњи радници те фабрике, одавно створени услови за примену Протокола из 2008. године.

– Представник Вучићевог кабинета обећао ми је 12. маја да ће о нашим захтевима одмах да обавести председника Вучића, и да ће за три до четири дана да ме обавести да ли је и шта тим поводом одлучено. Одговора из Вучићевог кабинета, међутим, нема ни десет дана после моје посете Председништву Србије. Одлучили смо да чекамо још седам – осам дана, прецизније до краја месеца, и после тога крећемо у радикалне протесте. У Београду ћемо, готово извесно, да се стационарамо испред зграде Председништва, пошто је Александар Вучић адреса на којој се одлучује о свему у овој земљи, истиче Поповић.

У организационом одбору протеста бивших камионџија, који се дуже од годину и по дана, окупљају на крагујевачким улицама и трговима захтевајући исплату заосталих зарада од 2012. до 2016. године, у износу од око 207 милиона динара, те повезивање радног стажа од 2010. до августа 2018.

Подсећају да је Влада Србија, према официјеној најави из Министарства привреде, њихов проблем требало да реши још почетком фебруара.

Влада Србије је, наиме, до 5. фебруара, како је „камионцијама“ речено у Министарству привреде, требало да званично одлучи да ли ће некадашњим радницима Камиона заостале зараде да буду исплаћене на основу Протокола из 2008, или из стечајне масе предузећа.

Упркос најавама и обећањима, Влада Србије тим поводом, од почетка фебруара до сада, није донела никакву одлуку.

Бивши радници Камиона инсистирају да им се заостале зараде исплати држава према Протоколу из 2008, зато што не верују да ће своја потраживања моћи да наплате из стечајне масе своје некадашње фабрике.

Та стечајна маса је, од покретања стечаја у Камионима, у септембру 2018, до краја прошле године, према речима дипломираног економисте Милића Мицића, који је и члан одбора поверилаца фабрике камиона, волшебно умањена за свих десет пута.

– Министарство привреде је 19. септембра 2018., кад је покренут стечајни поступак у Камионима, званично обавестило надлежни Привредни суд у Крагујевцу да је имовима те фабрике процењана на око 3,3 милијарде динара. Крајем прошле године, као члан одбора поверилаца Заставе камиона у стечају, обавештен сам да се вредност имовине те фабрике процењује на око 330 милиона динара, дакле десет пута мање него пре само 15-так месеци, наводи Мицић.

Ђорђевић: У Србији током кризе 16.000 грађана остало без посла

Пише: Бета

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић изјавио је данас да је у Србији током кризе изазване пандемијом корона вируса без посла остало око 16.000 грађана.

Најбољи показатељ, како је навео Ђорђевић, колико је људи остало без посла током кризе у Србији је разлика између броја оних који су порезе и доприносе уплаћивали пре кризе и сада, а то је њих 15.906.

Ђорђевић је на конференцији за новинаре, организованој поводом седнице Социо-економског савета, навео да је пре почетка пандемије, порезе и доприносе уплаћивало 2.117.196 грађана, а да је тај број 10. маја био 2.101.290.

„До јуче се 11.450 људи пријавило Националној служби за запошљавање и то су људи који су сигурно изгубили посао, али сигурно има и оних који се још увек нису пријавили и тај број је већи“, навео је министар.

Истакао је и да је за девет дана постојања портал о правима радника, где они могу доћи до информације која им права припадају и пријавити уколико су она прекршена, посетило више од 11.000 људи.

Председник уније послодаваца Србије Милош Ненезић, навео је да је мера помоћи од 100 евра грађанима могла бити подељена у виду ваучера што би допринело и буџету Србије.

„Такође заобиђени су одређени сектори који су дали велики допринос попут сектора транспорта, а велика предузећа су изезета од бенефиција које су дате привреди“, изнео је критику Ненезић.

Он је поменуо и да треба побољшати и реформисати националну службу за запошљавање, где је систем рада превазиђен и не даје резултате.

Потпредседник већа Савеза самосталних синдиката Србије Душко Марковић рекао је да проблем представља константно смањење доприноса за здравствено осигурање, као и да мора да се издваја више финансијских средстава за функционисање здравства.

Рад ван просторија послодавца – отворена питања

Пише: Бојан Урдаревић

Након укидања ванредног стања у Србији и даље остају отворена многа правна питања која могу довести до озбиљних проблема, везаних пре свега за правну сигурност грађана.

Запослени су доведени у изузетно тежак положај, имајући у виду кратак рок у коме су послодавци морали да се прилагоде новим околностима.

За време ванредног стања Влада Републике Србије донела је Уредбу о организовању рада према којој је послодавац дужан да омогући запосленима обављање послова ван просторија послодавца на свим радним местима на којима је то могуће. То подразумева рад на даљини рад код куће, два различита облика рада који се врло често у пракси не разликују од стране послодавца.

Рад на даљину (телеворк, ремоте ворк) је облик рада код кога запослени обавља послове ван просторија послодавца, али је посредством телекомуникационих технологија на вези са послодавцем. Запослени обавља послове независно од унапред утврђеног распореда радног времена и уз врло ограничену контролу од стране послодавца.

У случају рада код куће, запослени може да ради у свом дому или било ком другом простору, па чак може и да користи свој материјал и средства за рад. Послодавац у овом случају има моћ контроле рада што и разликује рад код куће од samozапослених лица. Такође, запослени који раде код куће поступају у име и за рачун послодавца и обављају послове које им он поверава. Међутим, постоје и послови које је немогуће обављати ван просторија послодавца, као што су они у угоститељству, хотелијерству, производњи, и осталим услужним делатностима. С обзиром да су ове делатности биле највише угрожене за време ванредног стања, послодавци су користили сва (не)дозвољена средства како би се „ослободили“ радне снаге и уштедели на трошковима.

Једни су се позивали смањења обима рада због недостатка сировина, застоја у снабдевању, или било ког поремећаја којине настаје кривицом запосленог. Други су се позивали на члан Закона о раду који прописује да запослени има право на накнаду зараде у случају прекида рада послодавца до којег је дошло наредбом надлежног државног органа која се издаје кад не постоје услови за безбедно одвијање процеса рада. Трећи су анексима уговора о раду омогућавали запосленима да наставе да раде, али са непуним радним временом. Четврти су због смањења обима посла упућивали запослене на боловање, док су послодавци који су у време ванредног стања изузетно добро пословали прибегавали забранама запосленима да користе право на боловање, те им наметали обавезу извршавања рада. Устав Републике Србије уређује право свих грађана на здравствену заштиту, односно заштиту психичког и физичког здравља. Послодавац није надлежан да утврђује право запослених на боловање, већ то може искључиво само изабрани лекар који има потребна знања и способности да то и утврди. Док су неки послодавци инсистирали на закључењу споразумног престанка радног односа са запосленим, уз обећање да ће му по престанку ванредног стања поново понудити закључење уговора о раду.

У циљу превазилажења неких од наведених проблема, Влада је доносила различите уредбе и закључке али и давала препоруке.

Једна од препорука које је Влада донела је да родитељи деце старости до 12 година, хронични болесници и старији од 65 година, за време ванредног стања не иду на посао и раде од куће, ако је то могуће. Према Породичном закону, родитељи не смеју остављати без надзора дете предшколског узраста, а то значи дете до 7. године живота. То значи да децу до 7. године живота штити законска норма, али не и ону између 7. и 12. године живота. Нажалост, поједини послодавци у приватном сектору су инсистирали на раду запослених и поред препоруке и претили отказима. Ово је посебно важно ако узмемо у обзир чињеницу да су највећи терет, али и ризик током ове пандемије понеле управо жене, које су неретко имале обавезу да долазе на рад

и извршавају радне задатке, након чега их је чекао и повећан обим послова у домаћинству и брига о члановима породице.

Такође, Влада је препоручила послодавцима да запосленима који имају обавезу редовног обављања задатака у време ванредног стања, омогуће коришћење дела годишњег одмора за 2019. годину закључно са 31. децембром 2020. године, а онима који су обављали послове на даљину и код куће овај део годишњег одмора могу користити закључно са 30. јуном 2020. године. Значи, у циљу награђивања оних који су били на „првој линији фронта“ у борби против корона вируса, Влада препоручује да се они награде и то супротно нормама важећег Закона о раду. Разумна је потреба да се на неки начин изађе у сусрет онима који су морали да долазе на рад и на тај начин непосредно угрожавали своје здравље. Ипак, често се губи из вида, да то нису били само државни службеници и запослени у јавним службама, већ и многи који су радили у приватном сектору, на пример, у приватним апотекама, трговинама, итд. за које ће ова препорука Владе остати само „мртво слово на папиру“ јер, препорука пре свега, нема обавезујући карактер.

Ако препоруку доноси Влада, што је овде случај, она постаје инструкција и упутство за све државне органе и јавне службе који почињу да је третирају као закон. С друге стране, за привреду и приватни сектор она је и даље препорука која „алудира“ на савест и социјалну одговорност послодаваца. Требало би да се тежи системским решењима која ће бити од помоћи свим грађанима и да се на тај начин амортизују већ примећене поделе у друштву, да се не би десило још веће социјално раслојавање.

Управо зато, сматрам да пандемију која је довела до ванредног стања не треба сагледавати искључиво као медицински или епидемиолошки проблем, већ шире, као друштвени проблем у чијем решавању, поред лекара, морају да учествују и остале професије.

На крају, сматрам, да се тек сада, након укидања ванредног стања, може очекивати значајан пораст броја радних спорова, а због отежаног функционисања рада судова и инспекцијских органа, неретко дуготрајни судски поступци, трајаће још дуже.

Др Бојан Урдаревић је професор радног права на Правном факултету у Крагујевцу и миритељ при Републичкој агенцији за мирно решавање радних спорова. У свом досадашњем раду проф. др Бојан Урдаревић објавио је већи број научних радова из области радног и социјалног права.

Кад херојима касне плате

Пише: Редакцијски коментар

На сва уста су нас хвалили да смо поднели највећи терет епидемије, обећавали нам ордење, запослења и повећања плата, аплаудирали.

Зар је ово награда за пожртвовање који су неки од нас платили заражавањем или животом?, рекли су за Данас поједини здравствени радници Клиничког центра Ниш, револтирани због кашњења плата.

КЦ Ниш је, иначе, током још увек актуелне епидемије био један од највећих ковид центара у Србији, а они вербално проглашавани херојима који су збринули више од 2.200 ковид пацијената.

[Након што је њихов револт стигао до Министарства здравља и Републичког фонда здравственог осигурања, прекјуче касно по подне на рачуне око 3.200 радника КЦ Ниш уплаћене су плате, које иначе легну око 15. у месецу.](#)

Некако истовремено до њих и свих других здравствених радника у Србији стигла су и обећања о скорашњем бољем животу.

Председник државе и СНС Александар Вучић најавио је још једну повишицу њихових плата до краја године, након што је Влада крајем марта већ донела одлуку о повећању њихових нето зарада за десет одсто од 1. априла.

Вучић је оценио да Србија то може да приушти јер је пандемију „издржала лакше него други“, те ће „по привредном расту ове године бити најуспешнија земља у Европи“.

Како то овде (пре)често бива, оптимизам власти се и у овом случају извргао у нешто друго. Влада одлука о трајној повишици плата претворила се у „стимулацију за рад током ванредног стања“.

Према речима председника Синдиката лекара и фармацеута Радета Панића, плате здравствених радника ће и са таквом повишицом бити ниже него раније, јер им се још увек одбија солидарни порез од десет одсто на бруто зараде, упркос томе што је закон који је то регулисао укинут још крајем 2014. године.

Део економских стручњака је отрежњујуће упозорио да у Србији постоји пад економских активности и друштвеног производа, а раст расхода због епидемије, те потенцијално и удела јавног дуга у БДП.

Посве је, дакле, јасно да су оцене о постигнућима земље у време епидемије или обећања о бољем животу здравствених радника саставни део предизборне кампање.

Вучић ју је уосталом водио чак и у време ванредног стања, када је путовао по Србији, делећи здравствено угроженом народу респираторе, маске и рукавице.

Упркос томе што се, како већ знамо, „највише лаже пред изборе, током рата и после лова“, да ли су овакве предизборне манипулације власти заиста нужне? Или би њих требало да буду поштеђени бар они које је та иста власт прогласила херојима?

Колико је људи остало без посла током епидемије - зависи ко и како рачуна

Аутор: [Вања Ђурић](#)

Представници власти, државне институције и невладине организације од почетка епидемије коронавируса покушавају да измере како се она одразила на привреду и статус радника у Србији. Подаци о броју људи који су изгубили посао драстично се разликују, а синдикати поручују да то поуздано сада нико не зна.

Да ли је без посла у Србији једно село величине Купинова, општине Нова Варош или града Крагујевца - зависи од тога кога питате.

Да су непуне две хиљаде људи изгубиле посао од средине марта до почетка априла, саопштио је председник државе. Организација Сеџонс тврди да је тај број сто пута већи. Министар рада Зоран Ђорђевић погледао је у ПИО фонду колико људи је плаћало порезе и доприносе на почетку епидемије, а колико њих је то учинило до 10. маја и тако је израчунао да посао нема 15.401 особа.

"Национална служба за запошљавање је говорила своје податке, ово вам је нешто што је емпиријски, што може да се увек провери, значи у бази података тачно колико њих уплаћује

порез на који дан. И то је оно што је најмеродавније. Не можете да уплаћујете порез и доприносе уколико немате посао", објаснио је министар Зоран Ђорђевић.

Меродавно јесте, али по методологији није упоредиво са другим службама које прате ко у Србији ради а ко не, напомињу синдикалци. Национална служба за запошљавање броји и то ако сте у току дана били плаћени и за само један сат рада.

"Када бисмо ми сада примењивали овај критеријум који је министар јуче дао, и за који се ми залажемо, ми бисмо онда сасвим другачије сагледавали у Србији и стопу запослености и стопу незапослености и стопу активности и то заиста од свих нас, али пре свега од државних институција, тражи да коначно, једном, имамо тачне и упоредиве податке", каже потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије Душко Вуковић.

Вуковић додаје да сада нико у Србији заправо не може да изнесе тачан податак о броју људи који су баш због епидемије остали без посла. Међутим, Влади Србије тачност и није важна, утисак је уреднице портала Нова економија, већ тренутак у којем се подаци пласирају.

"Када јој одговара да истакне да је стопа незапослености у Србији значајно смањена онда се ту убрајају и они људи који су макар нешто радили, носили цигле неколико дана или брали малине, а сада у кризи када су ти исти људи сигурно остали без посла, јер је све се смрзло од активности, онда их власт игнорише не само у политичким изјавама већ и у овом пакету финансијске подршке", каже уредница портала Нова економија Ивана Павловић.

Црту ћемо моћи да подвучемо тек на јесен, односно после избора, мисли економска новинарка. До тада, у Републичком заводу за статистику спремају се подаци за април, који би у њиховој бази требало да се појаве крајем маја.

Расправа о случају радника "Јуре", Ђорђевић најавио инспекцију "да нико не зна"

Аутор: [Миодраг Совиљ](#)

Да ли је профит страних инвеститора важнији од здравља радника? Ово питање поставили су представници синдиката после седнице Социјално-економског савета, након избијања заразе коронавируса у јужнокорејској фабрици Јура у Лесковцу. Одговор државе је - званично, процедуре у фабрици су поштоване.

Радници Јуре почетком априла протестовали су испред фабрике, наводећи да се у погону не поштују прописане мере. Инспекција је тада изашла на терен и закључила да је њихов страх неоснован. Неколико недеља касније, управо ова фабрика постала је жариште новог коронавируса, са 113 оболелих радника. Ресорни министар и даље тврди да су процедуре поштоване.

"Ви можете да направите жариште и ако не поштујете дисциплину и не радите оно што се тражи од вас, а не оно што је послодавац тражио да се примењује. Ви имате и паузу одмора, и дружење испред и врло је танка линија да процените да ли је до послодавца или не. Нисмо нашли у том тренутку да је било кршења", рекао је министар за рад Зоран Ђорђевић.

Очигледно је да један део страних корпорација, због значаја својих улагања функционише изнад закона, одговарају синдикалци. Црвена линија која није смела да буде пређена је, кажу, управо здравље радника.

"Они не могу ићи тако далеко у изигравању правила игре да њихове фирме постану жаришта. И просто, то је апел држави, да са пуним капацитетима делује и тамо где је страни капитал", каже Зоран Стојиљковић, председник УГС "Независност".

Како каже, држава не може да игнорише сведочења радника, уздајући се само у извештаје инспекције која долази у најављену посету. Министар, пак, тврди да постоје и видео снимци који доказују поштовање дистанце, мерење температуре и постојање дезобаријера.

"Треба ставити прст на чело - да ли смо ми желели, и да ли је била жеља са свим тим примедбама да затворимо Јуру? Да ти људи остану без посла, да не раде, да их пошаљу на смањено, плаћено одсуство или ако су сагласни на неплаћено одсуство?", пита Ђорђевић. Решење је могло бити пронађено, да је власт желела, сматрају синдикалци.

"Мислим да је ово друштво могло да пошаље тих 2.700 радника на плаћено, да компанији држава, друштво, сви ми дамо 15 одсто, а остало да обезбеди послодавац. Да можда предупредимо да нам Јура прави правила и да им је важнији профит од здравља људи. А они изузетан профит сигурно остварују у овој земљи и износе из ове земље", сматра Душко Вуковић, потпредседник Савеза самосталних синдиката Србије.

Зоран Ђорђевић има решење. Уместо најављене, у Јуру ће ускоро изненадна посета. Коју је управо најавио.

"Једном ћемо ставити тачку на то, отићи ћемо да нико не зна у ту Јуру и видећемо шта се дешава, али онда очекујемо да и друга страна..", казао је.

"То је класичан, како се то каже, играказ. Мало помераш сцену, сликаш ствари", наводи Стојиљковић.

Избијање заразе у лесковачкој "Јури" није зауставило производни погон. Иако је наложено тестирање свих радника, фабрика је радила са 50 одсто капацитета.

Контакт центар инспекција - место за онлајн или телефонску пријаву неправилности

Аутор: [Н1 Београд](#)

Крајем марта почео је са радом Контакт центар републичких инспекција који покрива рад 44 инспекције на републичком нивоу. Грађани и привреда имали су прилику онлајн, али и телефоном да пријаве све неправилности које су уочили током ванредног стања због пандемије и информису се о својим правима и обавезама. Реформа инспекција део је укупне реформе јавне управе коју у нашој земљи подржава Европска унија.

У овом периоду, дневно је стизало преко 70 различитих пријава, а надлежним инспекцијама прослеђена је скоро половина од укупно пристиглих предмета, каже Драган Пушара, руководилац Јединице за подршку Координационој комисији за инспекцијски надзор Министарства државне управе и објашњава шта се дешава када позовете.

"Наши оператери и аналитичари ће представку обрадити и проследити надлежној инспекцији. Оно што је квалитет више јесте то што подносилац представке може да остане анониман, али уколико се идентификује, добиће информацију о судбини своје представке и биће обавештаван електронским путем све до исхода инспекцијског надзора. У нашем Контакт центру трудимо се да грађане јасно упутимо на надлежности ових инспекција. У сваком случају, када је примимо, ми је проследимо на одговарајући ниво локалне инспекције, у зависности о ком се граду или општини ради", каже Пушара.

На исти начин функционише и сарадња са привредом, објашњавају надлежни.

"Уважавајући проглашену пандемију и потребу за ефикасношћу рада, Контакт центар је почео пре времена да ради. Он је значајан због тога што сада грађани и привредници могу без пуно лутања и губљења времена, као и без познавања надлежности одређених инспекција да брзо реагују, пријаве неправилности или нелојалну конкуренцију и да Контакт центар реагује врло брзо достављањем примедби надлежним инспекцијама на поступање", наводи државни секретар Зоран Касаловић.

"Када говоримо о реформама инспекцијског надзора, то не треба да буде посматрано само у светлу кажњавања оних који не поштују стандарде, већ једноставно као припрема привредника

да у складу са савременим стандардима што боље послују и у складу са конкуренцијом коју желе сви да развијају", рекао је Бојан Станић из Привредне коморе Србије.

Европска унија је са три милиона евра кроз механизам секторске буџетске подршке финансијски подржала и модернизацију инспекцијског надзора, а посебно израду и објављивање контролних листа свих републичких инспекција.

Сада сваки грађанин и привредник унапред, једноставним увидом на веб сајту **www.инспектор.гов.рс** може да сазна које законске прописе његов бизнис мора да задовољава.